

Bron : urban.brussels – heritage.brussels

KLIMAATACTIEPLAN VAN SINT-JANS-MOLENBEEK

SAMENVATTING

In november 2025 heeft de gemeente Sint-Jans-Molenbeek haar Klimaatactieplan (KAP) goedgekeurd. Het KAP zal de gemeente begeleiden bij een gecoördineerde actie om de uitstoot van broeikasgassen door haar administratie en op haar grondgebied te verminderen, maar ook om haar grondgebied aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering, met name in de meest kwetsbare wijken.

Het Klimaatactieplan heeft tot doel de gemeente Molenbeek te voorzien van een **strategisch, collaboratief en transversaal instrument voor alle diensten**, waarmee zij op haar grondgebied op 5 manieren tegelijk kan optreden:

Als administratieve en operationele entiteit **haar eigen broeikasgasemissies verminderen**;

De broeikasgassen op haar grondgebied als gevolg van alle menselijke activiteiten die daar plaatsvinden, verminderen. De gemeente sluit zich aan bij de regionale doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met minstens 47% te verminderen (ten opzichte van 2005) en tegen 2050 koolstofneutraal te zijn;

De impact van de gevolgen van de klimaatverandering op haar bevolking verminderen door **haar grondgebied zo goed mogelijk aan te passen aan extreme klimaatomstandigheden** (hittegolven en droogte, hevige regenval en overstromingen, ...);

Een participatieve en transversale governance opzetten, waarbij burgers en gemeentelijke diensten worden betrokken, zodat het Klimaatplan wordt geïntegreerd in het lokale beleid en de lokale praktijken, terwijl deze gevaloriseerd en versterkt worden;

Sociale ongelijkheden verminderen door ervoor te zorgen dat de acties voor mitigatie, aanpassing en governance in het kader van het Klimaatactieplan in de eerste plaats de meest kwetsbare wijken ondersteunen.

Het KAP is tot stand gekomen dankzij de medewerking van talrijke actieve krachten: burgers, lokale actoren en gemeentelijke diensten. Dit heeft geleid tot een bijzonder groot aantal acties (zie onderstaande tabel), waarvan sommige prioriteit hebben gekregen via een methodologie op basis van verschillende criteria, die op verzoek beschikbaar is. De legenda is te vinden op pagina 45.

Thema	Operationele doelstelling	n°A	Naam van de actie	Status	Dragende dienst
ENERGIE EN GEBOUWEN VAN HET BESTUUR	De energieprestaties van gemeentelijke gebouwen en gebouwen van het OCMW verbeteren	1	Het Lokaal Actieplan voor Energiebeheer (PLAGE) uitvoeren		Energie
		2	Alle gemeentelijke en schoolgebouwen uitrusten met handmatige thermostatische kleppen		Huisvesting en Vastgoedbeheer
		3	Een jaarverslag opstellen over het energieverbruik van gemeentelijke gebouwen		Energie
		4	De EPC-certificaten van openbare gebouwen bijwerken en in overeenstemming brengen met de geldende regelgeving en deze jaarlijks vernieuwen (de huidige energietoestand van de gebouwen controleren, niet-conformiteiten diagnosticeren, actieplannen opstellen)		Energie
		5	Een energieaudit opstellen en uitvoeren gericht op energieverblindende gebouwen (EPB > E) van het gemeentelijk patrimonium tegen 2030, met het oog op het verbeteren van de energie-efficiëntie van de gemeentelijke gebouwen		Energie
		6	Het GPDO versterken door een strategie voor de energetische renovatie van de openbare gebouwen van de gemeente op korte en middellange termijn te integreren, in overeenstemming met de toekomstvisie Molenbeek 2050		DIDU
		7	Bij ingrijpende renovaties geen fossiele brandstofketels meer installeren in nieuwe gebouwen (warmtepompen, warmtekrachtkoppeling, ...).		Huisvesting en Vastgoed-beheer, DIDU
		8	De bestaande fossiele energieketels geleidelijk vervangen door duurzame alternatieven (warmtepompen, warmtekrachtkoppeling, enz.).		Huisvesting en Vastgoed-beheer, DIDU
		9	De nodige renovatiewerkzaamheden uitvoeren om alle gemeentelijke gebouwen, gemeentelijke woningen en scholen in overeenstemming te brengen met de geldende gewestelijke regelgeving (EPB).		Huisvesting en Vastgoed-beheer, DIDU

		10	Na overleg en samenwerking met de huisvestingsdienst van Molenbeek, de energetische renovatie van de OVM's aanmoedigen (indien mogelijk financieel).		Huisvesting
		11	Het gebruik van hulpmiddelen voor besluitvorming invoeren, zoals levenscyclusanalyse (bijv. TOTEM) en beoordeling van de impact op de biodiversiteit (bijv. CBS+), om deze systematisch te integreren in elk renovatie- of bouwproject en de technische teams en betrokken diensten op te leiden in het gebruik ervan.		DIDU
		12	Bij renovaties moet worden voorzien in het gebruik van het TOTEM-instrument door externe dienstverleners en interne controle door de gemeentelijke diensten.		Huisvesting en Vastgoed-beheer, DIDU
		13	De gebouwde infrastructuur ontwikkelen zodat deze een voorbeeldfunctie vervult op het gebied van duurzame verwarming voor energie-intensieve collectieven (zwembaden, sportfaciliteiten, enz.) en het personeel opleiden om deze optimaal te gebruiken.		DIDU
	Het energieverbruik in gemeentelijke gebouwen en gebouwen van het OCMW verminderen	14	De verwarmingsperiode met ongeveer 1 maand verkorten: gemiddeld 15 dagen later beginnen en 15 dagen eerder stoppen.		Huisvesting en Vastgoed-beheer
		15	Een regime van beperkte verwarming toepassen voor alle gebouwen van de gemeente, afhankelijk van hun functie en bestemming (18 °C voor kantoren, 19 °C voor klaslokalen, 20 °C voor kinderdagverblijven), overeenkomstig omzendbrief 8746 van 2022.		Huisvesting en Vastgoed-beheer
		16	Aanwezigheidssensoren in toiletten, gangen en bijruimtes installeren en deze jaar na jaar onderhouden, en bij gebrek daaraan of als aanvulling daarop een campagne voeren om mensen aan te sporen het licht uit te doen.		Huisvesting en Vastgoed-beheer
		17	De nodige apparatuur verspreiden of installeren om de energiekosten van diensten en scholen te beperken (zonnepanelen, programmeerbare thermostaten, programmeerbare stopcontacten, stekkerblokken met schakelaar, ledverlichting, isolatiefolie voor ramen, thermische gordijnen, deurstoppers ...)		Energie

		18	Rationeel energieverbruik bevorderen en het personeel bewust maken van de juiste handelingen door een gids met voorbeeldgedragingen ter beschikking te stellen (om zoveel mogelijk energie te besparen bij het gebruik van gebouwen) en gebruikers (scholen, diensten) opleiden in energiebesparing.		Energie
	De koolstofvoetafdruk van de gebruikte energiebronnen verbeteren	19	Fotovoltaïsche installaties plaatsen op openbare gebouwen en parkeerterreinen, met name door deze te integreren in renovatieprojecten en nieuwbouwprojecten.		Huisvesting en Vastgoed-beheer, DIDU
		20	Het aandeel lokale en groene energie vergroten via energiecontracten		Energie
	Maatregelen nemen op het gebied van overheidsopdrachten om de CO2-impact van de bouw/renovatie van gemeentelijke infrastructuur te verminderen	21	Opstellen van een standaardbestek met milieu- en circulaire criteria dat systematisch moet worden toegepast bij overheidsopdrachten voor ingrijpende renovatie en nieuwbouw.		DIDU
	De principes van de circulaire economie en milieukwaliteit toepassen in alle renovatie- en bouwprojecten van gemeentelijke infrastructuur	22	Het sorteren, recyclen en hergebruiken van materialen systematiseren in alle bouw-, renovatie- of sloopprojecten van openbare gebouwen.		DIDU
		23	Het systematisch opstellen van inventarissen van materialen die kunnen worden hergebruikt in bouw-/renovatieprojecten, evenals begeleiding op het gebied van circulariteit.		DIDU
		24	Een bibliotheek aanleggen en aanvullen met herbruikbaar materiaal afkomstig van gemeentelijke bouwplaatsen (straatstenen, kozijnen, apparatuur enz.), dat beschikbaar is voor toekomstige projecten, eventueel in samenwerking met andere gemeenten.		DIDU
	Prioriteit geven aan renovatie en verbouwing van gemeentelijke gebouwen in plaats van nieuwbouw	25	De vergelijkende analyse van de milieu-impact op levenscyclusbasis tussen sloop en renovatie systematiseren in alle grote projecten, met behulp van instrumenten zoals TOTEM.		DIDU

HUISVESTING

Sensibiliseren en begeleiden van de energietransitie en duurzame renovatie van gebouwen

26	Een jaarlijks evenement organiseren of zich aansluiten bij een bestaand evenement om energiebesparende renovaties en energiegemeenschappen te promoten bij de inwoners van Molenbeek.		Energie
27	De informatie op onze website en in onze verschillende communicatiekanalen herzien en bestaande steunmaatregelen en goede praktijken doorgeven, en individuele renovatie van woningen in prioritaire wijken bevorderen.		Energie
28	Een systeem opzetten en ondersteunen om burgers en mede-eigenaren te informeren en te begeleiden op het gebied van energiebesparing, renovatie van gebouwen (inclusief vergroening en waterbeheer), en de toegang tot Renolution-premies vergemakkelijken.		Energie
29	De inwoners van Molenbeek begeleiden bij het verminderen van hun energieverbruik en CO ₂ -uitstoot, via een snelle diagnose (Quick Scan) van hun woning en begeleiding bij renovatie of eenvoudige energiebesparende maatregelen, in samenwerking met lokale verenigingen.		Energie
30	De ondersteuning van voorlichtingsprogramma's voor burgers over het juiste gebruik van energiezuinige woningen voortzetten en uitbreiden.		Huisvesting en Vastgoedbeheer
31	Het personeel van de cel huisvesting opleiden in sociaal en ecologisch verantwoorde renovatieopties voor leegstaande gebouwen (andere dan woningen), bijvoorbeeld op basis van het werk van de vzw Communa.		Habitat
32	In het geval van onbewoonbare gebouwen, de eigenaars informeren over de middelen die in eventuele duurzame wijkcontracten zijn voorzien voor de renovatie van het gebouw.		Habitat
33	Een database ontwikkelen met oplossingen voor renovatie/bestemming van alle bestemmingen behalve woningen, met bijbehorende contactgegevens, en deze oplossingen promoten.		Habitat
34	Een manier vinden om bij het zoeken naar leegstaande gebouwen de woningen met het hoogste energieverbruik op te sporen		Habitat

		35	In geval van leegstaande woningen, eigenaren doorverwijzen naar ethische oplossingen voor bewoning (bijvoorbeeld la MAIS) in het kader van de informatieopdracht.		Habitat
	De energetische renovatie van bestaande gebouwen (woon- en tertiaire sector) vergemakkelijken	36	Invoeren van stimuleringsmaatregelen voor burgers en buurtwinkels ten gunste van energetische renovatie en duurzame transitie, waaronder gemeentelijke premies en technische of informatieve ondersteuning, waarbij met name eigenaren van oude gebouwen worden aangemoedigd om gevels te isoleren en kozijnen te vervangen.		Energie
	De uitrol van fotovoltaïsche energie versnellen	37	Voorrang geven aan de installatie van zonnepanelen op daken met een hoog potentieel (volgens de zonnekaart van Leefmilieu Brussel) voor groepswoningen en particuliere eigenaars aanmoedigen om hetzelfde te doen.		Energie
		38	Een procedure opzetten voor de gezamenlijke aankoop van groene stroom en zonnepanelen		Energie
	De oprichting van energiegemeenschappen op gemeentelijk niveau ondersteunen	39	Het ontwikkelen van energiesysteemgemeenschappen in stadsvernieuwingsprogramma's		DIDU
		40	Energiegemeenschappen promoten en ondersteunen, met name door gemeentelijke gebouwen ter beschikking te stellen.		Energie
		41	Een bemiddelaar uit de gemeente aanstellen die de oprichting van een energiegemeenschap kan ondersteunen.		GRH
	Energie-, klimaat- en duurzaamheids-criteria integreren in stedenbouw en bouw	42	Informatiesessies organiseren voor gemeentepersoneel (architecten, bouwheren ...) over de EPB-vereisten op gemeentelijk niveau.		Energie
		43	Technisch personeel opleiden om energiezuinige gebouwen te onderhouden en te beheren		Huisvesting en Vastgoedbeheer
		44	Een voorlichtingscampagne ontwikkelen voor omwonenden en aanvragers om beter uit te leggen wat de gevolgen voor het milieu en de gezondheid zijn van het niet naleven van de milieuvergunning, en welke stappen een burger kan ondernemen wanneer hij een overtreding constateert.		stedenbouw
		45	De cel voor milieuvergunningen meer betrekken bij de afgifte van stedenbouwkundige vergunningen		stedenbouw

		46	De procedure voor het verkrijgen van een milieuvergunning aanscherpen door betere documentatie en meer documenten (bijv. milieueffectrapportage) te eisen voor installaties die een groot risico voor het milieu vormen, en door de geldigheidsduur van milieuvergunningen te verkorten.		stedenbouw
		47	Een inventarisatie maken en de functies in kaart brengen die problemen zullen veroorzaken voor de dienst milieuvergunningen (milieuhinder, volksgezondheid, monofunctionele omgevingen, enz.) om oplossingen te vinden via stedenbouwkundige en milieuvergunningen, inspecties te richten, vergunningsaanvragen te analyseren en gemengde zones te bevorderen.		stedenbouw
		48	Ernaar streven dat ten minste 30 % van de oppervlakte doorlatend blijft bij het verlenen van stedenbouwkundige vergunningen.		stedenbouw
		49	Integratie van hergebruikseisen (hergebruiknota, TOTEM-tool, verplichte motivering vóór elke sloop, ...) voor gemeentelijke en particuliere projecten en aanpassing van stedenbouwkundige voorschriften (GBP, GSV, BWRO) om renovatie te bevorderen, sloop te beperken, de biodiversiteit te beschermen en de doorlatendheid van de bodem te waarborgen.		stedenbouw, DIDU
		50	Een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening (GemSV) invoeren waarin met name sociale, welzijns-, energie- en biodiversiteitsoverwegingen worden meegenomen, bijvoorbeeld om het aandeel sociale woningen te vergroten, schoolpleinen te vergroenen, bodems doorlatend te maken, specifieke beschermingsmaatregelen te nemen voor de begroeiing in het midden van blokken, groene corridors en ecologisch kwetsbare gebieden, enz.		stedenbouw
	Bevordering van duurzaam beheer van het gebouwenbestand door sloop te beperken, hergebruik aan te moedigen en gemengde functies in de stad te behouden	51	De interactieve kaart met voorbeeldgebouwen in Brussel bijwerken en hierover communiceren		DIDU
		52	Gemengde zones identificeren en beschermen (buiten het GBP) door bij verbouwingen of nieuwbouw via bouwvergunningen andere functies dan huisvesting verplicht te stellen, en nadenken over verschillende manieren om multifunctionaliteit in wijken te bevorderen, met name via het loket (hub.brussels, Smart, ...).		stedenbouw

		53	Gentrificatie in gemengde of herontwikkelingsgebieden (GemSV) afremmen door de bouw van sociale woningen in bepaalde wijken te stimuleren en na te denken over andere passende maatregelen.		stedenbouw
		54	Een proefproject opzetten: "Demonstratiewijk voor energietransitie"		DIDU
		55	Blijven reageren op oproepen tot het indienen van projecten voor stadsvernieuwing die door de regio worden gelanceerd (DWC, GemSV, Caci, Stedenbeleid)		DIDU
		56	Weigeren of voorwaarden stellen aan slooprojecten als het gebouw structureel gezond is of gemakkelijk kan worden gerenoveerd, en in stedenbouwkundige adviezen de voorkeur geven aan renovatie.		stedenbouw
MOBILITEIT VAN HET BESTUUR	Het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen voor de individuele personenwagen bevorderen	57	Fietsen (klassieke, elektrische, bakfietsen) en uitrusting (helmen) ter beschikking stellen van het personeel, stimulansen overwegen om het gebruik ervan te bevorderen en hierover uitgebreid communiceren.		Mobiliteit
		58	Minimaal 3 fietsen en helmen per jaar aanschaffen om het wagenpark tegen 2030 uit te breiden tot 15 fietsen.		Mobiliteit
		59	Jaarlijks een gespecialiseerde vzw inschakelen voor het onderhoud van de fietsen binnen het bestuur, zowel voor de fietsen van het personeel als voor de dienstfietsen.		Mobiliteit
		60	De haalbaarheid onderzoeken van het gebruik van de fiets als vervoermiddel voor het werk, door de vraag van het personeel te analyseren, naar het voorbeeld van de bestaande regeling voor gemeenschapswachten.		Mobiliteit
		61	De mogelijkheid onderzoeken (via een enquête) om een maatregel in te voeren ter bevordering van zachte mobiliteit van ambtenaren, hetzij door het lanceren van een overheidsopdracht voor leasing die toegang biedt tot fietsen, elektrische fietsen of andere duurzame vervoersmiddelen tegen een voorkeurstarief, hetzij door het toekennen van een fietsvergoeding bij de aankoop van een persoonlijke fiets voor woon-werkverkeer.		HRM

		62	Het aanbod van beveiligde fietsenstallingen voor personeel en bezoekers buiten, voor de gemeentelijke gebouwen, uitbreiden en de mogelijkheid onderzoeken om meer fietsenrekken te plaatsen in binnenplaatsen of afgesloten ruimtes van openbare gebouwen.		Mobiliteit
		63	De parkeerplaats van het bestuur in de Sint-Mariastraat geleidelijk omvormen tot een fietsenstalling en tegelijkertijd de veiligheid ervan waarborgen.		Mobiliteit
		64	In elk gebouw van het gemeentebestuur een douche en een kleedkamer inrichten voor personeel dat met de fiets naar het werk komt, zowel voor woon-werkverkeer als voor dienstreizen.		Huisvesting en Vastgoed-beheer
		65	Ontwikkel een charter voor zakenreizen waarin lopen, fietsen en openbaar vervoer worden aangemoedigd voor mensen die daartoe in staat zijn, en waarin de trein wordt aanbevolen voor reizen van minder dan 8 uur.		Mobiliteit
		66	Via een vzw of intern fietsmechanica- en fietslessen aanbieden voor het personeel en de inwoners van Molenbeek (Molenbike, ...) en fietstochten organiseren.		Mobiliteit
		67	De financiële stimulansen voor zachte mobiliteit handhaven, bevorderen en overwegen om deze te verhogen tot 0,34 euro.		HRM
	Het gebruik van gemeentelijke voertuigen optimaliseren	68	Het systematisch uitschakelen van de motor van gemeentelijke voertuigen wanneer het voertuig stilstaat		Wagenpark
		69	De prioriteitsstelling van dringende verplaatsingen met gemotoriseerd vervoer verhogen (via de dienstverantwoordelijke), op voorwaarde dat er geen gezondheids- of veiligheidsrisico's zijn (bijvoorbeeld bij nachtelijke verplaatsingen).		HRM
		70	Een uitgebreid bedrijfsvervoersplan (BVP) opstellen, inclusief inventarisatie en actieplan, dat verder gaat dan de wettelijke verplichtingen, om alle gemeentepersoneel, gebouwen met meer dan 50 personen en soorten verplaatsingen (zakelijk en woon-werkverkeer) te integreren.		Mobiliteit
	De overgang van thermische naar	71	Het totale aantal voertuigen verminderen, repareren in plaats van vervangen en, indien vervanging noodzakelijk is, een programma opstellen voor de vervanging van het verouderde wagenpark.		Wagenpark

	elektrische energie bevorderen	72	Doorgaan met de elektrificatie van het wagenpark volgens het LEZ-tijdschema		Wagenpark
	Het gebruik van gemotoriseerd vervoer verminderen	73	Telewerken 1 à 2 dagen per week voortzetten wanneer de functie dit toelaat, als oplossing om de drukte te verminderen.		HRM
		74	De stimulansen voor het gebruik van de auto geleidelijk afschaffen, voor zover er geen gezondheids- of veiligheidsrisico's aan verbonden zijn (bijvoorbeeld bij nachtelijke verplaatsingen).		HRM
MOBILITEIT GRONDGEBIED	Verbetering van de infrastructuur ten behoeve van koolstofarme mobiliteit	75	Een studiebureau inschakelen om een gemeentelijk mobiliteitsplan uit te werken en te implementeren dat zachte mobiliteit bevordert, in overleg met Brussel Mobiliteit en de naburige gemeenten, om de ontwikkeling van het fietsnetwerk op een coherente manier te plannen. Dit plan zal voorkomen dat er voor elk project afzonderlijke kleine studies worden uitgevoerd en zal een efficiënter en geïntegreerder totaalbeeld geven van de zachte mobiliteit op het hele grondgebied.		Mobiliteit
		76	In elk nieuw bouw- of renovatieproject een inrichting integreren die het samengaan van verschillende vervoerswijzen bevordert en ontmoetingszones creëert.		DIDU
		77	De toegang tot alle parken, scholen en gemeentelijke vestigingen toegankelijker en veiliger maken (verbreding van trottoirs, fietspaden) (DPS voor scholen, gemeentelijk verkeersveiligheidsplan, ...)		Mobiliteit
		78	Gemeentelijke parken op een inclusieve manier inrichten om een rustig verkeer van gebruikers te garanderen, met strikte bescherming van de bestaande ecosystemen (fauna en flora).		DIDU
		79	Meer ruimte voor voetgangers in de openbare ruimte, door trottoirs te verbreden, ontmoetingszones te creëren en in te richten, en nieuwe voetgangerszones aan te leggen.		DIDU
		80	Fietswegen beveiligen (fysieke scheiding, verhoogde of gescheiden fietswegen, openbare verlichting langs fietswegen, regelmatige controles en onderhoud van de wegen, aanleg van veilige kruispunten voor fietsers, ...)		Mobiliteit

	81	Van de Graaf van Vlaanderenstraat een fietsstraat maken waar zachte mobiliteit van toepassing is (bijv. door kleine paaltjes te plaatsen om het voetgangersverkeer te beveiligen) en de mogelijkheid onderzoeken om deze inrichting op andere plaatsen in de gemeente te reproduceren, waaronder de Vandermaelenstraat, de Prado-straat, de Darimonstraat en de Haubrechtsstraat, of zelfs de Voorspoed- en de Toekomststraat (of alleen lokaal verkeer toestaan voor deze laatste twee).		Mobiliteit
	82	Apps promoten en aanmoedigen die een route uitstippelen op basis van veilige fietspaden (en afstemmen met het Gewest)		Mobiliteit
	83	Het verbod op parkeren en het stoppen van auto's op symbolische pleinen (Gemeentepaats, Brunfautplaats, ...) invoeren en handhaven.		Onburgerlijk gedrag
	84	Naar het voorbeeld van Barcelona, de mogelijkheid onderzoeken om "superblokken" te creëren: groepen van blokken waarbinnen het verboden of zinloos is om met een motorvoertuig te rijden.		Mobiliteit
	85	Carsharingstations in een gesloten circuit inrichten en uitbreiden en hierover blijven samenwerken met het Gewest		Mobiliteit
	86	Het aantal laadpalen uitbreiden in overeenstemming met de gewestelijke doelstellingen		Mobiliteit
	87	De mogelijkheid onderzoeken om parking.brussels een gemeentelijke ruimte voor fietsen ter beschikking te stellen.		Mobiliteit
	88	Samenwerken met de MIVB voor het creëren van nieuwe openbaarvervoerslijnen in slecht bereikbare wijken, voor de ontwikkeling van nieuwe projecten		Mobiliteit
	89	Samenwerking met het Gewest voor mobiliteitscontracten, om het autoverkeer en het voetgangersverkeer op bepaalde kruispunten op regionale wegen te verbeteren en de veiligheid van voetgangers te vergroten		Mobiliteit
	90	De toegang tot het openbaar vervoer vergemakkelijken (infographics, busroutes voor personen met beperkte mobiliteit, enz.).		Mobiliteit

Bevordering van zachte mobiliteit (fiets, te voet)	91	Communiceren en sensibiliseren over de klimaatimpact van transport, de gevaren, de regelgeving, oplossingen en aanbiedingen op het gebied van duurzame mobiliteit, de voordelen, premies, luchtkwaliteit		Mobiliteit
	92	Organiseren van promotieacties voor fietsen voor gemeentepersoneel en burgers (mobiele fietsreparatiewerkplaatsen, informatiebijeenkomsten over alternatieven voor bedrijfswagens) in samenwerking met de verenigingssector.		Mobiliteit
	93	Het delen van observaties over problemen met betrekking tot zachte mobiliteit ("parcours citoyen") vergemakkelijken, suggesties voor verbeteringen doorgeven via de website, sociale netwerken of een app zoals FixMyStreet.		Mobiliteit
	94	Een werkgroep oprichten met bepaalde gemotiveerde bedrijven om mogelijke synergieën op het gebied van mobiliteit te identificeren (carpoolen, gezamenlijke leveringen, gedeelde fietsenstallingen, enz.).		middenstand*
	95	De invoering van schoolvervoersplannen systematiseren met de steun van het Gewest en de aanleg van veilige, speelse en creatieve zachte mobiliteitsroutes (huis-school) door groene zones algemeen invoeren.		Mobiliteit
	96	Het gebruik van de fiets voor het woon-schoolverkeer aanmoedigen door middel van gestructureerde en terugkerende acties, waaronder sensibilisering, de verspreiding van een inschrijvingsformulier voor het MIVB-abonnement (gratis parkeren), logistieke ondersteuning en samenwerking met lokale partners op het gebied van actieve mobiliteit.		Pedagogische cel
	97	Fietsdagen/fietsparades/fietsbrevetten organiseren in kleuterscholen en basisscholen en middelbare scholen bij het project betrekken.		Pedagogische cel
	98	Zachte mobiliteit binnen scholen bevorderen door bij de keuze van activiteiten en infrastructuur de voorkeur te geven aan lokale locaties die te voet of met de fiets bereikbaar zijn, wat ook financieel interessant is voor de instellingen.		Pedagogische cel

		99	Ouders aanmoedigen om actieve vervoerswijzen (wandelen, fietsen) te gebruiken om hun kinderen naar school te brengen, door evenementen of gerichte sensibiliseringsacties te organiseren.		Pedagogische cel
		100	In 100 % van de gemeentelijke scholen beveiligde fietsenstallingen inrichten, binnen (of buiten als dat niet mogelijk is), in overeenstemming met de geldende wetgeving en in samenwerking met het Gewest en Parking.Brussels, om actief vervoer van leerlingen en personeel aan te moedigen.		Mobiliteit
		101	Het aantal schoolstraten uitbreiden, met prioriteit voor scholen die een hoog risico lopen door gemotoriseerd verkeer.		Mobiliteit
	Verbetering van het bestuur en de regelgevingsinstrumenten ten gunste van koolstofarme mobiliteit	102	De onderdelen van het regionale mobiliteitsplan “GoodMove” bestuderen en implementeren in alle wijken, met name door het STOP-principe op te nemen in de gemeentelijke verkeersplannen, om de naleving en effectieve uitvoering van dit plan te waarborgen.		Mobiliteit
		103	Begeleiding en financiële ondersteuning van klimaatprojecten van lokale actoren op het gebied van mobiliteit in het kader van een jaarlijkse projectoproep. Tijdens de autovrije dag diversificatie van de initiatieven en verenigingen die via een gemeentelijke subsidie worden ondersteund.		Mobiliteit
		104	Pleidooi voor gratis openbaar vervoer		Mobiliteit
	OPENBARE RUIMTE	Maatregelen nemen op het vlak van overheidsopdrachten om de koolstofimpact van de inrichting/bouw/renovatie van wegen en openbare ruimtes te verminderen.	105	Een gestandaardiseerde procedure (template) vaststellen om milieucriteria systematisch op te nemen in overheidsopdrachten voor de inrichting van openbare ruimten, en het betrokken personeel opleiden in het gebruik ervan.	
106			Systematisch een beroep doen op de expertise van Leefmilieu Brussel en andere partners bij het opstellen van bestekken voor overheidsopdrachten voor de bouw/renovatie van wegen en openbare ruimten.		DIDU
		De principes van de circulaire economie toepassen in alle renovatie- en bouwprojecten van gemeentewegen en openbare ruimtes.	107	Een dienst opzetten voor het inzamelen, sorteren en recyclen van bouwafval voor alle gemeentelijke diensten (hout, metaal, gevaarlijk afval, organisch afval)	

	Het onderhoud van de infrastructuur op lange termijn garanderen	108	De toegang van vrachtwagens tot bepaalde gevoelige wegen beperken om de kwaliteit van het wegdek te behouden en de onderhoudskosten te verlagen.		Mobiliteit
		109	Per betrokken dienst een referentiepersoon aanwijzen die belast is met het voortdurend volgen van innovatieve technieken en materialen om deze te integreren in toekomstige projecten en overheidsopdrachten.		Overheidsopdrachten*
		110	De offertes voor overheidsopdrachten beoordelen door rekening te houden met de totale kosten, inclusief onderhoud en reparaties op lange termijn.		Overheidsopdrachten*
CONSUMPTIE VAN HET BESTUUR	Maatregelen nemen op het gebied van overheidsopdrachten om de CO2-voetafdruk van alle gemeentelijke voedselvoorzieningen te verkleinen	111	De productie van voedselafval in de verschillende vestigingen volgen om de hoeveelheden en praktijken daarop aan te passen.		Duurzame Ontwikkeling
		112	De vraag evalueren om de distributeurs in de gemeentelijke antennes te verwijderen of te vervangen door distributeurs die lokale, gezonde producten met een lage milieu-impact aanbieden.		Economaat
		113	Tijdens evenementen die door de gemeente worden georganiseerd, systematisch een vegetarische of veganistische optie aanbieden aan teams en burgers.		Economaat
	Het aantal aankopen van nieuwe apparatuur verminderen of stopzetten en de CO2-voetafdruk van de aankopen verkleinen	114	Een geoptimaliseerd beheer van het materiaal van het bestuur en de scholen opzetten, met inbegrip van: het opstellen van een gedeelde inventaris om inzicht te geven in de beschikbare middelen; het invoeren van een centraal beheersinstrument voor de voorraden en de interventiebehoeften; en het creëren van een platform voor het delen en hergebruiken tussen diensten, scholen of lokale kringlooeconomieketens.		Economaat
		115	Op basis van de inventaris van het materiaal van het bestuur een principe van prioritaire reparatie invoeren en de aankoop van tweedehands materiaal voor administratieve doeleinden onderzoeken.		Economaat
		116	Fietsen die van de openbare weg zijn verwijderd, opknappen tot vervoermiddelen voor het personeel en deze onder de aandacht brengen via communicatiemiddelen.		Mobiliteit

		117	Een charter voor hergebruik opstellen dat wordt opgenomen in het arbeidsreglement om goede interne praktijken aan te moedigen en dat door nieuwe medewerkers wordt ondertekend.		Economaat
		118	Het aanbod van Sinterklaascadeaus voor kinderen van het administratief personeel duurzamer maken		Economaat
		119	Een participatieve database van duurzame en lokale leveranciers (voeding, evenementen, activiteiten, aankopen, maatwerk, straatmeubilair enz.) opzetten, in samenwerking met de betrokken diensten, om bestellingen te vergemakkelijken en de lokale economie te ondersteunen.		Duurzame Ontwikkeling
	Vermindering van het papierverbruik in het bestuur en bevordering van verantwoord digitaliseren	120	De digitalisering van interne en externe communicatie versnellen om het papierverbruik te verminderen (via intranet, nieuwsbrieven, sociale netwerken, website, elektronische handtekening via e-mail en e-sign, enz.).		Communication*
		121	Het bestel- en facturatieproces digitaliseren en de printapparatuur rationaliseren (één printer per gang, afdrukken op naam, een tweede scherm aanbieden in plaats daarvan, ...)		Economaat, Finances
	De milieu-impact van onderhoudspraktijken verminderen en tegelijkertijd de luchtkwaliteit binnenshuis en de gezondheid van het personeel verbeteren	122	Bleekwater en andere giftige producten geleidelijk vervangen door milieuvriendelijke alternatieven in gemeentelijke gebouwen (en het bestaande charter naleven)		Personnel d'entretien
		123	Een wekelijks schoonmaakschema opstellen in overleg tussen de arbeiders en de dienst, inclusief het vooraf opruimen van de kantoren door de medewerkers.		Personnel d'entretien
	Réduire l'impact environnemental et social du numérique (Green IT)	124	Het actieplan voor groene IT/verantwoorde digitalisering implementeren, dat in het algemeen gericht is op het verminderen van het verbruik van grondstoffen, het energieverbruik van apparatuur en de hoeveelheid elektronisch afval aan het einde van de levensduur, en het bevorderen van ecologisch ontworpen IT-diensten en -apparatuur.		Informatica

CONSUMPTIE VAN HET GRONDGEBIED		125	Kies voor een milieuvriendelijke en lokale oplossing voor gegevensopslag, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan open source-technologieën en duurzaam beheer van digitale infrastructuur (bijv. Nubo, NextCloud, Framasoft, OpenOffice, Linux).		Informatica
		126	Kies voor een coöperatieve en ethische telefoonoperator, zoals Neibo, om een duurzamer en maatschappelijk verantwoord model te ondersteunen.		Economaat*
		127	Via het Gemeentesecretariaat jaarlijks een mededeling doen over de gegevensopschoning, met vermelding van de sluitingsdatum.		Informatica
	De band tussen burgers en productiesystemen herstellen, met name door de ontwikkeling van Good Food-ketens.	128	Een duurzaam soep- en snackprogramma opzetten in scholen		Pedagogische cel
		129	Een project voor een lokale en duurzame voedselketen ontwikkelen, van het veld tot op het bord, door de actoren in het gebied met elkaar te verbinden.		Duurzame Ontwikkeling
		130	Infrastructuur creëren die de ontwikkeling van de voedingssector in Molenbeek versterken (bijvoorbeeld: groentewinkel, buurtkeuken, solidaire kruidenierswinkel, logistiek centrum, ...)		Duurzame Ontwikkeling
	De GoodFood-cultuur op het grondgebied van de gemeente verder ontwikkelen	131	De duurzaamheid van gemeentelijke kantines (scholen, kinderdagverblijven, rusthuizen) versterken door korte ketens te bevorderen, de vleesconsumptie te verminderen en vegetarische gerechten te ontwikkelen, in samenwerking met De Brusselse Keukens.		Pedagogische cel
		132	De horecasector (inclusief gemeentelijke kantines) stimuleren en ondersteunen om het Good Food-label te verkrijgen, en een kwantitatieve doelstelling vaststellen voor het verkrijgen van het label in het gebied (x Good Food-labels).		Duurzame Ontwikkeling
		133	Winkeliers sensibiliseren voor de Good Food-criteria (en de mogelijkheden om het label te verkrijgen), met name wat betreft het verminderen van verspilling, in samenwerking met Entrepreneurs (bijvoorbeeld door vier keer per jaar een nieuwsbrief voor de horeca te versturen over seizoensgroenten).		middenstand*

		134	Een solidaire koelkast plaatsen om voedselverspilling tegen te gaan en tegelijkertijd de toegang tot voedsel te ondersteunen		Sociale Actie*
	Ontwikkelen, leiden en uitvoeren van voedselproductieprojecten op het gemeentelijk grondgebied	135	Netwerken opzetten, ondersteunen en nieuwe moestuinen in het gebied ontwikkelen		Duurzame Ontwikkeling
		136	Het aanmoedigen van de oprichting van stedelijke, gemeentelijke en/of verenigingsboerderijen en moestuinen in de gemeente, door korte ketens te integreren in stedelijke projecten (schoolkantines, sociale restaurants, culturele evenementen).		Duurzame Ontwikkeling
		137	Een proefproject starten voor toegang tot duurzame voeding met het OCMW en lokale actoren		Duurzame Ontwikkeling
	De inwoners van Molenbeek gemakkelijker toegang geven tot instrumenten en structuren voor het delen van goederen en diensten	138	Het voortbestaan van bestaande structuren voor het delen van goederen en diensten vergemakkelijken		Burgerparticipatie
		139	Lokale initiatieven zoals de kringloopwinkel en de babybibliotheek (Rue de la Perle) ondersteunen in door de gemeente ter beschikking gestelde lokalen.		Burgerparticipatie
		140	Oprichting van plaatsen voor de herverdeling van herbruikbare voorwerpen (materiaalbibliotheek, gereedschapsbibliotheek, enz.) ter bevordering van de circulaire economie.		DIDU
		141	Lokale kringloopwinkels ontwikkelen (in scholen, afvalverwerkingscentra, gemeenten en verenigingen) om hergebruik te bevorderen, door vrijwilligers in te schakelen voor de oprichting en het beheer ervan.		Duurzame Ontwikkeling
		142	Een gemeentelijk recyclingcentrum oprichten in combinatie met een repair café, dat wordt bevoorradt met spullen uit het gemeentelijk depot en donaties van burgers, en mensen sensibiliseren rond dit thema.		Duurzame Ontwikkeling
		143	Zet buurtverenigingen of netwerken op om de vraag en het aanbod tussen burgers te centraliseren (bijv. 'Ik heb nodig...', 'Ik kan uitlenen...', 'Ik kan helpen met...') of maak gebruik van bestaande platforms (Hoplr).		Burgerparticipatie

		144	Een lokaal vrijwilligersplatform opzetten voor de strijd tegen voedselverspilling en afvalscheiding, door vrijwilligers te betrekken en jaarlijkse evenementen te organiseren met verenigingen en vzw's die openstaan voor burgers.		<i>Burgerparticipatie</i>
	Burgers bewust maken van en begeleiden bij de circulaire economie, de gebruikseconomie en tweedehandsproducten	145	Aan het begin of einde van het schooljaar in elke school een jaarlijkse rommelmarkt organiseren, gericht op verantwoord consumeren, met tombola's waarvan de prijzen afkomstig zijn uit donaties, om hergebruik en solidariteit te bevorderen.		Pedagogische cel
		146	Initiatieven ondersteunen die verband houden met naaien en koken en die passen in de filosofie van hergebruik en recycling, en ruimtes/werkplaatsen creëren rond deze thema's die werkgelegenheid genereren.		DIDU
	De economische transitie sturen	147	Een onderdeel "economische transitie" toevoegen aan de activiteiten van de dienst Middenstand-economie		middenstand*
		148	Een gemeentelijke kaart (interactieve online kaart) ontwerpen met alle initiatieven op het gebied van duurzame en solidaire consumptie (handel, sociale restaurants, tuinen, moestuinen, kringloopwinkels/recyclingcentra) en een visueel systeem ontwikkelen om de aanpak te identificeren en uit te leggen.		Duurzame Ontwikkeling
		149	De zichtbaarheid van duurzame lokale bedrijven, winkels, diensten en lokale evenementen met een hoge maatschappelijke waarde bevorderen door maatregelen te nemen die hun reclame in de openbare ruimte vergemakkelijken en vergroten, en aanvragen voor nieuwe reclameborden afwijzen.		middenstand*

AFVAL VAN HET BESTUUR	De afvalproductie in gemeentelijke gebouwen en tijdens evenementen die door de gemeente worden georganiseerd of onthaald, verminderen.	150	Geen eten en drinken meer uitdelen in wegwerpverpakkingen		Duurzame Ontwikkeling
		151	Elk personeelslid en elke verkozen vertegenwoordiger die dat wenst een drinkfles aanbieden, of een gezamenlijke aankoop van herbruikbare flessen voorstellen, zodat in alle gemeentelijke gebouwen toegang tot drinkwater wordt gegarandeerd.		Economaat
		152	Voldoen aan de Brudalex-wetgeving die gericht is op het verminderen en recycelen van afval dat door de overheid wordt geproduceerd.		Openbare netheid
		153	Voor afgedankte voertuigen: de ontmanteling organiseren via een bedrijf dat het materiaal recyclet.		Wagenpark
	Het opzetten van bedrijfscompostage voor gemeentelijke infrastructuur	154	Compostering in gemeentelijke infrastructuur (diensten en scholen) ontwikkelen door personeel en gebruikers op te leiden via workshops die zijn aangepast aan elke locatie, en door de nodige voorzieningen voor de verwerking van organisch afval in te voeren of uit te breiden.		Duurzame Ontwikkeling
	Verbetering van afvalscheiding en sensibilisering in gemeentelijke gebouwen, scholen en diensten	155	Een intern recyclagepark opzetten dat toegankelijk is voor de administratieve diensten om het afval van het gemeentebestuur of het grondgebied te sorteren tijdens de opdrachten van het personeel.		Openbare netheid
		156	Een cultuur van afvalscheiding en respect voor gemeenschappelijke ruimtes (toiletten, afwas, enz.) invoeren door middel van bewustmakings- en communicatieacties, aangevuld met verantwoordelijkheidsbevorderende sancties die in het arbeidsreglement zijn opgenomen.		Tous les services
		157	De bestekken voor het onderhoudsmateriaal herzien om het ergonomischer te maken voor het personeel en duurzamer te maken.		Overheidsopdracht en*
		158	In samenwerking met het opgeleide onderhoudspersoneel centrale afvalsorteerpunten met glasbakken in elke sector (diensten en scholen) installeren en individuele vuilnisbakken en prullenbakken verwijderen. Alle betrokken diensten verantwoordelijk maken voor het brengen van hun afval naar deze sorteerpunten (in het arbeidsreglement?).		Duurzame Ontwikkeling

		159	Zorgen voor de beschikbaarheid van zakken en afvalbakken voor afvalscheiding en een aangepaste afvalophaling binnen de administratie en de scholen.		Economaat
		160	Duidelijke bewegwijzering (infographics) aanbrengen bij elk sorteerpunt in diensten en scholen om het sorteren te verbeteren.		Duurzame Ontwikkeling
	Voedseloverschotten van gemeentelijke evenementen optimaal benutten	161	Een gemeentelijke procedure opzetten voor het inzamelen en herverdelen van overtollig voedsel (evenementen, scholen, diensten) aan partnerverenigingen via een speciale contactenlijst.		Action Sociale*
AFVAL VAN HET GRONDGEBIED	De afvalproductie verminderen en oplossingen voor inzameling, sortering en hergebruik in de openbare ruimte versterken, om preventie, valorisatie en hergebruik van hulpbronnen te bevorderen.	162	Het gebruik van herbruikbare verpakkingen (drinkflessen, broodtrommels, placemats) uitbreiden naar alle gemeentelijke scholen, voortbouwend op bestaande initiatieven.		Pedagogische cel
		163	Snacks in wegwerpverpakkingen in scholen geleidelijk afschaffen en vervangen door afvalvrije alternatieven		Pedagogische cel
		164	Herbruikbaar serviesgoed ter beschikking stellen voor evenementen en gemeentelijke diensten, in combinatie met een statiegeldsysteem om het serviesgoed in goede staat te houden, en dit opnemen in een charter met de verenigingen en in het SIAMU-formulier.		Evenementen
		165	Recycleren of hergebruiken van afvalstoffen van partners en/of eerdere evenementen		Openbare netheid*
		166	Een zero waste-charter "Feestelijk en Duurzaam Sint-Jans-Molenbeek" opstellen voor evenementen die op het grondgebied plaatsvinden, bestemd voor (interne en externe) organisatoren en dienstverleners.		Evenementen
		167	De dynamiek van RepairCafés in het gebied bevorderen en ontwikkelen		Duurzame Ontwikkeling
		168	De aankoop van wasbare maandverbanden of herbruikbare menstruatieslipjes promoten door middel van een premie, naar het voorbeeld van wat er gebeurt in de provincie Henegouwen, in de gemeente Brunehaut.		Duurzame Ontwikkeling

		169	De invoering van een milieuvriendelijke inzameling aan huis en op scholen onderzoeken voor alle soorten herbruikbare voorwerpen door middel van opleiding van het personeel van de dienst openbare netheid en het ter beschikking stellen van een ruimte voor de opslag en herverdeling van deze voorwerpen.		Openbare netheid
		170	Versterken van de capaciteit voor sortering, recycling, herverpakking en hergebruik van materialen afkomstig van de inzameling van grofvuil (MolenCollect), inbeslagnames, uitzettingen, illegale stortplaatsen, containers ter plaatse (parken, begraafplaatsen, sportcentra, stadions, zwembaden, ...).		Openbare netheid
		171	Het organiseren en verzekeren van de sortering van afval en illegaal gestort afval door de betrokken diensten.		Openbare netheid*
		172	Een keer per maand in elke wijk een mobiel Recypark voor grofvuil organiseren en pleiten voor de beschikbaarheid van de diensten van Net Brussel in het weekend.		Openbare netheid
		173	Het personeel en de burgers sensibiliseren voor het inzamelen van kleine huishoudelijke apparaten via een Recupel-inzamelpunt		Openbare netheid
		174	Afvalbakken voor afvalscheiding plaatsen in openbare ruimtes, parken en sportcentra		Wegen
		175	Afvalbakken voor afvalscheiding beschikbaar stellen voor evenementen (privé en gemeentelijk), organisatoren verantwoordelijk maken voor afvalscheiding en het nodige personeel opleiden.		Openbare netheid*
	Ontwikkeling van gedecentrali-seerde en zeer toegankelijke methoden voor de verwerking van huishoudelijk afval (alle fracties)	176	Compostbakken plaatsen in scholen met een moestuin, of anders oranje containers, en de inzameling ervan verbeteren met Net Brussel.		Openbare netheid
		177	Bevordering en ondersteuning van collectieve composteerinfrastructuren (creatie van locaties, beheersysteem, enz.)		Duurzame Ontwikkeling

Het sensibiliserings- en voorlichtingswerk rond afvalbeheer en -vermindering voortzetten	178	Sensibiliseren voor afvalproductie, afvalscheiding en schoonmaken op school (bijvoorbeeld via het animatiepakket 'Netheid' van Net Brussel)		Pedagogische cel
	179	Realisatie van een kortfilm over de afvalproblematiek		Duurzame Ontwikkeling
	180	Sensibiliseringsbijeenkomsten organiseren over afvalscheiding die openstaan voor alle inwoners en aan nieuwkomers een welkomstpakket uitdelen met een flyer over netheid en het gratis gebruik van de oranje afvalcontainers.		Openbare netheid*
	181	Een grote afvalinzamelingsdag organiseren in Molenbeek met alle gemotiveerde scholen en bedrijven		Openbare netheid*
	182	Workshops organiseren op scholen om leerlingen te sensibiliseren voor het maken en gebruiken van herbruikbare tassen		Pedagogische cel
	183	Versterken van de opleiding inzake afvalbeheer in scholen (leerlingen, onderhoudspersoneel, conciërges)		Pedagogische cel
	184	Organiseren van een maandlange actie in kleine lokale winkels en op markten om het gebruik van herbruikbare tassen te stimuleren, door gratis tassen aan te bieden of in ruil voor een milieuvriendelijk gebaar.		middenstand*
	185	Organiseren van een jaarlijkse multichannel-herinneringscampagne over de verplichtingen op het gebied van afvalbeheer, gericht op specifieke doelgroepen en wijken.		Openbare netheid*
	186	Een werkgroep oprichten met een aantal gemotiveerde bedrijven om mogelijke synergieën op het gebied van afvalbeheer te identificeren.		middenstand*
	187	Een erkenning als 'schoon bedrijf' of een keurmerk voor voorbeeldbedrijven invoeren of een bestaand keurmerk (keurmerk voor ecologisch dynamische bedrijven, GoodFood ...) meer bekendheid geven.		Duurzame Ontwikkeling
Versterking van de controlemaatregelen en bestrijding van onburgerlijk gedrag en slechte praktijken op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer				
Winkeliers en bedrijven actief begeleiden bij de ecologische transitie.				

		188	In handelswijken sensibiliseren voor afvalverwerkingsregels en bijbehorende sancties, met name in dichtbevolkte gebieden.		Openbare netheid*, middenstand*
	Versterking van de controlemaatregelen en bestrijding van onburgerlijk gedrag en slechte praktijken op het gebied van het beheer van commercieel/bedrijfsafval	189	Het aantal gerichte controles in de winkelwijken en op inzameldagen verhogen (in samenwerking met Net Brussel).		Onburgerlijk gedrag
HITTE	Onderbenutte of kunstmatige ruimtes herbestemmen om frisse en natuurlijke zones in de stad te creëren	190	Inventariseren en analyseren van leegstaande ruimtes (openbare terreinen, gebouwen, opslagplaatsen) om deze te herbestemmen voor klimaatadaptatie (schaduwrijke zones, parkeren buiten de openbare weg, toevluchtsoorden voor biodiversiteit), met voorrang in kwetsbare gebieden (hitte-eilanden, overstromingen).		Huisvesting en Vastgoedbeheer*
		191	Schoolpleinen omvormen tot doordringbare en educatieve verkoelende eilanden, die in de zomer toegankelijk zijn, met medewerking van kinderen, leerkrachten en ouders. Steunen op partnerschappen zoals Bubble en bezoeken organiseren aan voorbeeldscholen.		DIDU
		192	Koele plekken creëren en iconische openbare pleinen vergroenen (gemeenteplein, Sint-Mariastraat, Sint-Jans-Baptistvoorplein, ...)		DIDU
		193	De gemeenteplaats integreren in het MasterPlan voor de renovatie van het gemeentehuis, met het idee om het te vergroenen en zachte mobiliteit te bevorderen.		DIDU
	Bevordering van vergroening in de openbare ruimte	194	Integreer groene elementen (bloembakken of bomen) in elke omheining die in de openbare ruimte of aan de voorzijde van een gebouw wordt gebouwd, om de waterinfiltratie en de aanwezigheid van natuur in de stad te versterken.		DIDU
		195	De wijken met de minste begroeiing identificeren en in kaart brengen en zorgen voor begroeiing (Molenbeautiful)		Beplantingen, Duurzame Ontwikkeling

		196	Bij de herinrichting van straten, wegen of openbare ruimtes, systematisch groen aanbrengen (meer dan de wetgeving voorschrijft, indien de omstandigheden dat toelaten).		DIDU
		197	Kabels boven straten spannen en daar planten op laten groeien (bijv. groene luifels, plantenluifels, plantenslingers, klimplanten) om de temperatuur te verlagen, de lucht te zuiveren en de biodiversiteit te bevorderen.		Duurzame Ontwikkeling
		198	Meer beplante lanen aanleggen en alle mogelijkheden onderzoeken om alternatieve wandelroutes aan te leggen, gebruikmakend van erfdienstbaarheden, paden of steegjes, in contact met de vegetatie.		DIDU
		199	Wedstrijden uitschrijven voor het vergroenen van straten en de bewoners begeleiden met praktische workshops, het uitdelen van materiaal (zaden, plantenbakken) en verfraaiingspremies voor het vergroenen van gevels en trottoirs.		Duurzame Ontwikkeling
		200	Bewoners en mede-eigenaren een gemeentelijk programma aanbieden om verharde oppervlakken (bijv. trottoirs, voorgevels) te verwijderen en om te vormen tot begroeide infiltratiegebieden, met technische en logistieke ondersteuning (Molenbeautifull).		Duurzame Ontwikkeling
	De vergroening van gemeentelijke en privégebouwen ondersteunen	201	Alle gemeentelijke gebouwen (inclusief die welke door het bestuur worden gebruikt) renoveren, bouwen en aanpassen door systematisch groene oplossingen te integreren en de stedelijke biodiversiteit te bevorderen (kleine holbewoners, aangepaste flora).		Huisvesting en Vastgoedbeheer, DIDU
		202	Bij renovaties of nieuwbouwprojecten moet de begroeiing van daken worden bevorderd, met name van platte daken en daken in dichtbebouwde stadscentra, door bewustmaking, technische en financiële stimulansen, wettelijke verplichtingen en strengere controles te combineren, met bijzondere aandacht voor de integratie van regenwaterbeheer, biodiversiteit en thermisch comfort.		Stedenbouw, DIDU
	Ontwikkeling van actieve waterkoelsystemen voor openbare ruimtes	203	Bij herinrichtingen extra waterpunten aanleggen in parken en op pleinen		Huisvesting en Vastgoedbeheer, DIDU

		204	Waterflessen personaliseren in de kleuren van de gemeente en deze vervolgens uitdelen aan de bevolking (gratis, tegen kostprijs of tegen een lage prijs).		Sociale actie
		205	Voorzie bij de herinrichting van pleinen of groene ruimtes in fontein met een gesloten circuit of waterspeeltoestellen. Deze infrastructuur kan dienen als speelplaats voor kinderen.		DIDU
		206	Tijdens hittegolven informatie verstrekken over de locatie van drinkwaterfontein en de distributie van water aan kwetsbare personen organiseren.		Sociale actie
		207	Controleer de drinkbaarheid van het leidingwater in andere gemeentegebouwen dan het gemeentehuis om een algemene overgang naar leidingwater mogelijk te maken.		SIPPT*
		208	De mogelijkheid onderzoeken om het water van gemeentegebouwen te filteren of de leidingen te vervangen om het loodgehalte te verlagen, en waterverspilling tegen te gaan en dit op te nemen in toekomstige renovatieplannen.		Huisvesting en Vastgoedbeheer*
		209	Waterfontein installeren in alle scholen en gemeentegebouwen waar het leidingwater ongeschikt is voor consumptie, om de toegang tot drinkwater te vergemakkelijken en het gebruik van wegwerpbaar plastic flessen te verminderen.		Huisvesting en Vastgoedbeheer, DIDU*
	Een strategie ontwikkelen om de meest kwetsbare personen te helpen tijdens periodes van extreme hitte	210	Workshops organiseren of identificeren en ondersteunen die gericht zijn op het aanpassen van de woning		Sociale actie
		211	Kits uitdelen aan huurders van sociale woningen in de gemeente om hun woning in de zomer te verkoelen en in de andere seizoenen energie te besparen.		Huisvesting en Vastgoedbeheer*
		212	Het opzetten van mobiele verkoelingspunten, inclusief schuilplaatsen en voorzieningen voor het opvangen van regenwater, bedoeld voor schoolpleinen en sterk gemineraliseerde openbare ruimtes, geïnspireerd op het project "KARAVANKE" dat is ontwikkeld in het fablab van het HCSS.		Burgerparticipatie

		213	Een investeringsprogramma van 10 jaar opzetten om gemeentelijke ruimtes, scholen en kinderdagverblijven aan te passen aan klimaatveranderingen (met name hittegolven), waarbij de voorkeur wordt gegeven aan duurzame en passieve oplossingen zoals natuurlijke ventilatie, zonwering, reflecterende daken en verf, begroeiing en schaduw, indien nodig aangevuld met noodvoorzieningen. Prioriteit geven aan de meest kwetsbare infrastructures (scholen 11, 12, 14, 17, 18, Instituut Machtens, kinderdagverblijven Petits Poucets en Louise Lumen) met de realisatie van 2 tot 3 projecten per jaar.		Huisvesting en Vastgoedbeheer
		214	Op basis van de diagnose van de risico's en kwetsbaarheden van het grondgebied een gemeentelijk interventieplan opstellen voor gebieden die kwetsbaar zijn voor hitte-eilanden, met inbegrip van toegankelijke verkoelende eilanden (drinkwater, zitplaatsen, schaduw, gemeentelijke gebouwen, enz.), waarbij prioriteit wordt gegeven aan het opnieuw in gebruik nemen van leegstaande plaatsen en dit wordt opgenomen in het Gemeentelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling.		DIDU
	Het gemeentelijk hitteplan versterken	215	Een folder verspreiden in medische centra/apotheken, verenigingen en onder daklozen met aanbevelingen voor periodes van extreme hitte en een oproep tot solidariteit (Hitteplan), waarbij een link wordt gelegd met het klimaatplan en de klimaatverandering.		Sociale actie
	Sensibilisering, begeleiding en toegang tot informatie versterken om thermische renovatie van gebouwen te stimuleren,	216	Een informatieplatform creëren (digitaal of in samenwerking met vzw's) om het belang van isolatie onder de aandacht te brengen en praktisch advies te geven over de beschikbare technieken en steunmaatregelen.		Duurzame Ontwikkeling
		217	Verenigingen van eigenaren en beheerders van mede-eigendommen informeren over de uitdagingen van comfort in de zomer, oververhitting en oplossingen die geschikt zijn voor een stedelijke context; en het aanvragen van subsidies vergemakkelijken.		Burgerparticipatie
		218	Organiseer thermische wandelingen, in samenwerking met lokale actoren, in kwetsbare wijken om de bevolking visueel (met behulp van warmtecamera's) bewust te maken van warmteverlies en de voordelen van isolatie.		Burgerparticipatie

WATER		219	Oprichting van een mobiel “duurzaam woonloket” (administratieve begeleiding, adviesdienst, bewustmaking, water- en elektriciteitsbesparing, ...) gericht op eigenaren met een bescheiden inkomen.		Stedenbouw
	De binnenruimtes van blokken minder dicht bebouwen	220	In het kader van gesubsidieerde projecten een mechanisme opzetten voor de terugkoop of ruil van illegale of leegstaande gebouwen in overbevolkte binnensteden, met het oog op ontvolking, en grond verwerven in dichtbebouwde wijken om de ruimte te ontlasten bij heropbouw of renovatie.		DIDU
	Prioritaire gebieden aanpakken	221	Bepalen van interventiegebieden in het gemeentelijk plan voor duurzame ontwikkeling om stedelijke hitte-eilanden tegen te gaan		DIDU
		222	Bepaalde binnenruimtes van eilandjes aanwijzen om er gemeenschappelijke groene ruimtes te creëren met infiltratiegebieden, compost en regenwateropvang.		Stedenbouw, DIDU
	Niet-reglementaire situaties in binnenplaatsen van blokken regulariseren om groene oppervlakken te herintegreren	223	Bewoners die illegale uitbreidingen of aanbouwen hebben gerealiseerd in de binnenste delen van de blokken, voorstellen om hun stedenbouwkundige situatie te regulariseren op voorwaarde dat ze groene compenserende maatregelen nemen (ontwaterdichting van een deel van het perceel, aanplanting van bomen, installatie van een groendak, enz.) om de groene oppervlakten te herstellen.		Stedenbouw
	De doorlatendheid van openbare terreinen vergroten	224	Waterdichte bekledingen geleidelijk vervangen door semi-doorlatende oppervlakken op parkeerplaatsen en bij renovaties van wegen voorstellen dat 50 % van de parkeerplaatsen wordt voorzien van een semi-doorlatende bekleding om de infiltratie van water te bevorderen.		wegen
		225	Neem criteria voor doorlatendheid op in de bestekken voor werken aan de openbare ruimte (door het gebruik van doorlatende materialen). Vergroot hiervoor de kennis (opleiding) over materialen die kunnen worden gebruikt voor wegenwerken (met name parkeerplaatsen).		DIDU, Overheidsopdracht en*

	Het watervasthoudend vermogen vergroten	226	In openbare ruimtes en parken bassins en opvangbekkens aanleggen om water op te slaan en te infiltreren (naar het voorbeeld van de aanleg in Rotterdam) en deze voorzien van geschikte vegetatie voor de oevers.		DIDU
		227	Het aanleggen van infiltratiegreppels in alle stedenbouwkundige projecten en herinrichtingsprojecten voor wegen algemeen invoeren, door ze duidelijk te identificeren en te beschermen om te voorkomen dat ze worden gezien als stortplaatsen of parkeerplaatsen, met als doelstelling om ten minste 10 % greppels aan te leggen voor wegen die weinig gevoelig zijn voor overstromingen en 25 % voor wegen die zeer gevoelig zijn.		Stedenbouw, DIDU
	Infiltratie integreren in de stedenbouwkundige regelgeving	228	Elke bouwvergunning die een toename van het volume inhoudt, afhankelijk stellen van de voorlegging van een doeltreffend waterbeheerplan (infiltratie, retentie, hergebruik) of van de invoering van alternatieve oplossingen in geval van ondoordringbaarheid.		Stedenbouw
	Ontwikkeling van een geïntegreerd regenwaterbeheer, dat een verbinding legt tussen huishoudelijke waterbeheersystemen en blauwe netwerken	229	Een hydrologische studie uitvoeren op gemeentelijk niveau om een geografisch informatiesysteem op te zetten voor de huidige afvoer, risicogebieden en toekomstige debieten te voorspellen, knelpunten en overstromingsgebieden in kaart te brengen, netwerken aan te passen, de plaatsing van reservoirs te sturen en kwetsbare wijken te begeleiden bij de voorbereiding op overstromingen en waterstress.		Waterreferentiepeersonen*
		230	GRB en goede praktijken op het gebied van waterbeheer systematisch integreren in alle fasen van het ontwerp en de uitvoering van openbare projecten, met inbegrip van de renovatie van openbare gebouwen en de heraanleg van wegen.		wegen
		231	Het blauwe netwerk aanpassen en definiëren in het GPDO, om de uitdagingen op het gebied van regenwaterbeheer (overstromingen) en biodiversiteit te integreren, en een studie en financiering op te starten voor het herstel van oude waterlopen en valleien om de hydrologische continuïteit te herstellen.		DIDU

		232	Voor grote percelen met tuin: een plan opstellen voor het beheer en de afvoer van regenwater dat in het perceel is geïntegreerd, geïnspireerd op de praktijken die buiten de bebouwde kom worden toegepast bij gebrek aan een rioleringsnetwerk (retentiebekkens, doorlatende terrassen, regentuinen, enz.).		Stedenbouw
		233	Het publiek sensibiliseren door middel van borden voor de aanpassingswerkzaamheden aan overstromingen die worden uitgevoerd (greppels, enz.).		Waterreferentiepersonen*
		234	Het publiek sensibiliseren voor het hergebruik van water in binnentuinen, in plaats van het weg te laten lopen in het riool, om overstromingen en wateroverlast bij hevige regenval te voorkomen.		Waterreferentiepersonen*
	Verspilling verminderen en gebruik verbeteren	235	Workshops en communicatiecampagnes organiseren om burgers aan te moedigen water te besparen door middel van eenvoudige maatregelen en het gebruik van aangepaste apparatuur (straalregelaars, efficiënte kranen, zuinige huishoudelijke apparaten, opvang van grijs water, lekdetectie, vermindering van het debiet van kranen).		Waterreferentiepersonen*
		236	Verminder het waterverbruik voor schoonmaken of gebruik niet-drinkbaar/gerecycleerd water		Personnel d'entretien*
		237	Het waterverbruik voor het onderhoud van sportvelden met gras verminderen door een systeem voor het opvangen van regenwater te installeren. Het opgevangen water zal worden hergebruikt voor het besproeien van de velden en andere openbare ruimtes..		Energie*
	Oplossingen voor hergebruik ontwikkelen	238	De inwoners stimuleren om regenwatertanks in hun woning te installeren via een aanzienlijke premie van minstens 1000 euro (als er een daling van het rioolgebruik wordt vastgesteld). De inwoners informeren over de economische winst die ze zouden behalen door een regenwatertank te installeren (een communicatiecampagne opzetten rond "Molenbeek, stad van het water").		Waterreferentiepersonen*

		239	Systemen voor het opvangen en opslaan van regenwater op gemeenten- en administratieve gebouwen installeren, zodat het water voor verschillende doeleinden kan worden gebruikt (besproeiing, sanitair, verkoeling, waterspelletjes) en het drinkwaterverbruik kan worden verminderd.		Huisvesting en Vastgoedbeheer*, DIDU
		240	Voorstellen dat nieuwe gebouwen worden uitgerust met een regenwateropvangtank en eigenaren helpen bij het indienen van hun aanvraag voor een milieuvergunning en vervolgens de daken loskoppelen van de riolering als de infrastructuur dat toelaat.		Stedenbouw
	Alle doelgroepen sensibiliseren	241	Organiseer leuke en interactieve workshops (muurschilderingen, spelletjes, animaties) om huurders van gemeentelijke woningen te informeren en bewust te maken van rationeel gebruik van water, energie, enz.		Huisvesting en Vastgoedbeheer*
		242	Het leren over de watercyclus op scholen stimuleren aan de hand van concrete voorbeelden (waterreservoirs op scholen, natuurhuis, enz.).		Pedagogische Cel
		243	Organiseer leuke en leerzame activiteiten voor kinderen rond het thema water, om hen bewust te maken van de waarde ervan, goed waterbeheer en lokale uitdagingen.		Pedagogische Cel
	Reservestrategie en waterstress	244	Ontwikkeling van regenwaterreservoirs op strategische locaties voor gebruik bij bijvoorbeeld besproeiing, toiletten of bevochtiging in periodes van watertekort, terwijl tegelijkertijd de controle op lekkages wordt verbeterd, het netwerk wordt vernieuwd en een inventarisatie van de bestaande infrastructuur wordt gemaakt.		DIDU
	Verbetering van het toezicht op en de transparantie van de waterkwaliteit	245	Onderzoek en innovatie op dit gebied ontwikkelen en stimuleren door bijvoorbeeld samen te werken met masterstudenten of promovendi en hen onderzoeksonderwerpen aan te bieden.		Waterreferentieper-sonen*
		246	De kwaliteit van oppervlaktewater/vijvers regelmatig evalueren en de informatie toegankelijk maken via borden/websites.		Waterreferentieper-sonen*
	Beperking van vervuiling en ongepaste lozingen	247	Systematisch filter- of bezinkingssystemen integreren in de afwateringsgebieden naar vijvers en wetlands.		Waterreferentieper-sonen*

BIODIVERSITEIT		248	Een campagne starten om het oppervlaktewater op gemeentelijk niveau te saneren, te beginnen met een onderzoek om de bronnen van verontreiniging te identificeren en prioriteiten voor maatregelen vast te stellen, met name in verband met afvloeiing en het risico van verspreiding van verontreinigende stoffen.		Waterreferentieper sonen*
		249	De oevers en begroeide bufferzones rond de vijvers herstellen om verontreinigende stoffen stroomopwaarts te filteren en de oevers te verzachten om de biodiversiteit te bevorderen (Karreveld, Scheutbos)		Beplantingen
		250	De bevolking informeren over de juiste praktijken voor het beheer van grijs water en de gevaren van onjuiste aansluitingen op het regenwaternetwerk.		Waterreferentieper sonen*
		251	Blijf deelnemen aan de campagne "Hier begint de zee" en breid deze uit.		Waterreferentieper sonen*
	Bestaande groene ruimtes beschermen en valoriseren	252	Openbare projecten die bestaande groene ruimtes (parken, groene doorgangen, braakliggende terreinen, binnenplaatsen) kunnen vernietigen, bevriezen en, wat betreft aanvragen voor particuliere vergunningen die hetzelfde effect kunnen hebben, stedenbouwkundige instrumenten gebruiken en verbeteren om deze te beschermen en een weigering te rechtvaardigen.		Stedenbouw, DIDU
		253	Bevordering van biodiversiteit en minimaal onderhoud door onze diensten, door onbebouwde terreinen die eigendom zijn van de gemeente braak te laten liggen (met uitzondering van invasieve soorten).		Beplantingen
		254	Bescherm en classificeer indien mogelijk gebieden met groene ruimtes en natuurlijke oppervlaktewateren (parken, moestuinen, bossen, wouden).		Stedenbouw
		255	Op basis van de cartografie van Leefmilieu Brussel een officieel kadaster (dat door het hele bestuur wordt gedeeld) van te behouden groene ruimten opstellen om de trend in hun omvang te meten en een strategie voor de bescherming van bestaande groene ruimten uit te werken.		DIDU

	Groene ruimtes creëren of bestaande openbare ruimtes en groene ruimtes renoveren om hun biologische waarde te verhogen	256	Groene ruimtes creëren met een sterk verkoelend effect (schaduwbomen, grasvelden, vijvers) om stedelijke hitte-eilanden tegen te gaan.		DIDU
		257	Fruitbomen en kruiden planten, in combinatie met educatieve en gezellige activiteiten (kookworkshops, lessen op school, smaakwandelingen in Molenbeek). Vooraf potentiële teeltlocaties identificeren en in kaart brengen, en vervolgens nagaan of een milieuvergunning nodig is.		Beplantingen
	Créer, reconnecter et renforcer les continuités écologiques (maillage vert et bleu)	258	De groene route voor schoolkinderen implementeren en zorgen voor bewegwijzering en zichtbaarheid in de openbare ruimte.		DIDU
		259	Een coherent groen- en zwartnetwerk ontwikkelen en integreren in het GPDO, dat de connectiviteit van natuurlijke habitats en een strategie voor openbare verlichting die rekening houdt met de fauna (bijv. vleermuizen) waarborgt, in overeenstemming met de visie van Avenir.		DIDU
	Ontwikkeling van ecologisch beheer van openbare groene ruimten	260	Creëer natuurlijke zones die niet toegankelijk zijn voor het publiek in alle nieuwe en bestaande groene ruimtes van meer dan 1 ha (Muzenpark, Karreveld, Scheutbos, Hauwaertpark, Pevenage, Begraafplaats...). Deze zone moet minstens 10% van de oppervlakte van het park uitmaken en aangevuld worden met informatieborden.		Beplantingen
		261	Het project voor ecologisch beheer van de begraafplaats voortzetten en onder de aandacht brengen door de toename van de biodiversiteit in de loop van de tijd in kaart te brengen en goed te communiceren.		Duurzame Ontwikkeling
		262	Identificeren van parken waar een ecologisch beheer kan worden toegepast en uitgebreid, geïnspireerd op de praktijken van de begraafplaats en het Valorvert-project, met inbegrip van niet-gemaaide zones en laat maaien.		Duurzame Ontwikkeling
		263	Informatieborden plaatsen op terreinen en voor parken om de bevolking te informeren over de ondernomen acties, het voorbeeldige karakter ervan te benadrukken en sensibiliseren voor de essentiële rol van de natuur in de stad, en tegelijkertijd goede praktijken op het gebied van milieubehoud te promoten, ook in privétuinen.		Duurzame Ontwikkeling

		264	Budgetteren, versterken en opleiden van het personeel voor het beheer van groene ruimten		HRM*
		265	De betrokken gemeentemedewerkers opleiden in goede praktijken op het gebied van ecologisch beheer en deze opleiding systematisch integreren bij de komst van nieuwe medewerkers.		Opleidingen
		266	Identificatie en promotie van plantensoorten die bestand zijn tegen klimaatverandering voor gemeentelijke en particuliere aanplantingen		Beplantingen, Duurzame Ontwikkeling
		267	Onderzoek naar het effect van stress door de stedelijke omgeving op bomen		Beplantingen
	Het welzijn van de stedelijke fauna bevorderen	268	De bevolking informeren over de schade die het voeren van wilde dieren in de stad kan veroorzaken		Hygiëne*
		269	Gemeentelijke vuurwerkshows afschaffen, het verbod op particulier vuurwerk handhaven, toezien op de naleving van de wetgeving inzake geluidsoverlast en lichtvervuiling, zelf het goede voorbeeld geven op dit gebied en op zoek gaan naar milieuvriendelijkere alternatieven voor feestelijke evenementen.		Evenementen
	Sensibilisering van burgers over de rol van de natuur in de stad organiseren	270	Milieubewustzijn bij jongeren bevorderen via de media (scholen, jeugdcentra)		Pedagogische Cel
		271	Scholen ondersteunen bij het onderwijzen van de rol van de natuur door goede praktijken te promoten, succesvolle workshops onder de aandacht te brengen en activiteiten te organiseren. Het onderwijzend personeel praktische activiteiten laten organiseren in parken enz. (contact met hen opnemen).		Pedagogische Cel
		272	Organiseer sensibiliseringsevenementen in parken om onze groene ruimtes te valoriseren, sociale gezelligheid te bevorderen en respect voor de natuur aan te moedigen.		Duurzame Ontwikkeling
		273	De pedagogische waarde verbeteren en het Scheutbos valoriseren in samenwerking met de vzw De Vrienden van het Scheutbos		Eco-advies*

	Toegang tot de natuur voor iedereen bevorderen	274	Groene ruimtes en boomaanplantingen creëren en inrichten in het kader van de 3/30/300-regel (3 bomen zichtbaar vanuit elke woning, 30 % bladerdak per wijk, elke woning bevindt zich op maximaal 300 m van een groene ruimte), met integratie van een strategie voor een 'groen netwerk'; een jaarlijks streefcijfer vaststellen voor het aanleggen van groene ruimtes, elk jaar de aangelegde oppervlakte registreren en jaarlijks een voortgangsrapport publiceren; ervoor zorgen dat deze ruimtes toegankelijk zijn voor iedereen (mensen met een beperkte mobiliteit, kinderen, enz.) en de 3/30/300-regel integreren in het stedelijk beleid en de ruimtelijke ordeningsprojecten.		DIDU
	Bestrijding van invasieve soorten	275	Bestrijding van Japanse duizendknoop en andere invasieve plantensoorten		Eco-advies
		276	De in het gebied voorkomende wilde diersoorten (duiven, vossen, enz.) inventariseren en de burgers informeren over goede praktijken om duurzaam met deze dieren samen te leven (voeding, afvalbeheer, enz.).		Eco-advies
		277	Steun wilde bijen door de verspreiding van bijenkasten met honingbijen in groene en natuurlijke gebieden zoals het Scheutbos te vermijden.		Eco-advies
		278	In verstedelijkte gebieden honingbijen bevorderen door amateur-imkers te ondersteunen in hun praktijk door middel van de bestrijding van de Aziatische hoornaar.		Eco-advies
	Bevordering van vergroening	279	Een burgerkwekerij opzetten en ondersteunen om de lokale productie van inheemse planten te stimuleren, de betrokkenheid van de inwoners bij de vergroening van de stad te bevorderen en de lokale biodiversiteit te versterken.		Duurzame Ontwikkeling
		280	Subsidies toekennen aan burgers en verenigingen voor de aankoop en aanplant van struiken, bomen en aromatische planten, waarbij duurzame praktijken zoals stekken worden aangemoedigd (groothandelsaankoop via de dienst voor aanplantingen of een vereniging).		Financiën

		281	Versterking van de gemeentediensten (beplanting en openbare netheid) door verschillende middelen in te zetten: vrijwillige burgers-tuiniers ter ondersteuning van de dienst Beplanting; artikel 60; stagiaires aangeworven via partners (bv. tuinbouwschool CERIA); werken van algemeen belang geïntegreerd in de opdrachten van de diensten Openbare Netheid en Beplanting.		Beplantingen
		282	De stedelijke biodiversiteit bevorderen door gratis inheemse, niet-tuinbouwgewassen aan de bevolking uit te delen en een zichtbare sensibiliseringscampagne te voeren over de voordelen van het planten van inheemse soorten en de nadelen van exotische soorten.		Eco-advies
		283	De bewoners begeleiden bij de omvorming van hun perceel tot moestuinen of microbossen die voedsel opleveren, door middel van technische ondersteuning, opleidingen en/of subsidies.		Duurzame Ontwikkeling
		284	Borden plaatsen aan de voet van bomen om aan te geven dat ze zijn geadopteerd, en eventueel een link leggen met het logo van het KAP.		Duurzame Ontwikkeling
	Organiseren van sensibiliseringscampagnes en regelmatige opleidingen voor burgers en scholen	285	Promoten van de regionale projectoproep "Vooruit met de wijk"		Duurzame Ontwikkeling
		286	Educatieve moestuinen aanleggen in buurtscholen of bestaande projecten uitbreiden		Pedagogische Cel
		287	Kinderen en jongeren opleiden in landbouw en koken, en hen bewust maken van de uitdagingen rond voedselimport, door dit te koppelen aan het vergroenen van schoolpleinen.		Pedagogische Cel
		288	Samenwerken met verenigingen om moestuinen en gemeenschappelijke tuinen aan te leggen en te beheren in volkswijken.		Duurzame Ontwikkeling

BEHEER BESTUUR	Het beheer van de ecologische transitie binnen de overheid structureren	289	Het Schepen voor Duurzame Ontwikkeling versterken door er expliciet de ecologische transitie en klimaatadaptatie in op te nemen.		Gemeentesecretariaat*
		290	Net als andere Brusselse gemeenten een dienst burgerparticipatie oprichten om de actieve betrokkenheid van burgers bij het lokale leven te vergemakkelijken en aan te moedigen.		HRM
		291	Ervoor zorgen dat het Klimaatactieplan door een vertegenwoordiger in het directiecomité wordt gebracht.		Gemeentesecretariaat*
		292	De verbintenissen van het Klimaatactieplan (KAP) institutionaliseren in de toekomstige GPDO's van de gemeente en andere strategische langetermijnplannen (bijv. PST).		Gemeentesecretariaat*
		293	Een gecentraliseerd en transversaal instrument voor interne monitoring en evaluatie van het KAP invoeren, dat door alle diensten van het bestuur wordt gebruikt, en doorgaan met het ontwikkelen van indicatoren om de impact van de acties te meten (een dossier aanmaken op de interne server). Zorgen voor de follow-up van het KAP door de interne projectleiders.		Duurzame Ontwikkeling
		294	De bijgewerkte toekomstvisie 2050 van de gemeente verspreiden, zodat alle diensten hieraan kunnen meewerken en deze in de werking van verschillende diensten kunnen integreren.		DIDU
		295	Een systeem opzetten waarmee de overheid om de vier jaar haar CO2-balans kan berekenen.		Duurzame Ontwikkeling
	Versterking van transversaliteit, coördinatie en miDOelen tussen diensten	296	Een collaboratief en privé digitaal platform (zoals een forum) opzetten dat toegankelijk is voor leerkrachten, directies, klimaatambassadeurs en alle gemeentelijke diensten, zodat miDOelen, ervaringen en projecten in verband met het KAP en andere transversale initiatieven kunnen worden gedeeld; een evolutieve database met "milieuvriendelijke plaatsen" samenstellen en verrijken en deze plaatsen een label toekennen; het leggen van contacten vergemakkelijken om verbroederingsbezoeken tussen scholen en gezamenlijke acties te organiseren; de communicatie en coördinatie tussen diensten voor transversale projecten verbeteren.		Communicatie*

	297	Regelmatige coördinatievergaderingen organiseren tussen de gemeentediensten en de belangrijkste gewestelijke actoren om de prioriteiten op elkaar af te stemmen, de informatie-uitwisseling te vergemakkelijken, ideeën uit te wisselen en de voortgang van gezamenlijke projecten te volgen. Ook ontmoetingen organiseren in de gemeente om gewestelijke informatie te verspreiden onder de lokale teams en hun betrokkenheid te bevorderen.		ALLE
	298	Zorgen voor transversale coördinatie bij stadsvernieuwings- en ruimtelijke herinrichtingsprojecten, door vanaf de ontwerpfase de betrokken diensten (duurzame ontwikkeling, groene ruimten, erfgoedbeheer, enz.) bij het project te betrekken, om zo te anticiperen op het toekomstige beheer van de inrichtingen en de samenhang van de ingrepen te versterken.		ALLE
	299	De administratieve diensten de mogelijkheid bieden om hun werk voor te stellen in het kader van een “ontdekkingsdag” tijdens de opleidingen van de ambtenaren.		Opleidingen*
	300	De integratie van de principes van Agenda 21 in het KAP voortzetten en verdiepen		Duurzame Ontwikkeling
	301	Het arbeidsreglement aanpassen om er de goede praktijken van het KAP in op te nemen (duurzame mobiliteit, lichten doven, verstandig gebruik van papier en IT-materiaal, afvalsortering, onderhoud van materiaal, enz.) en ervoor zorgen dat het bij de medewerkers bekend is, met name tijdens de introductiedag en via interne communicatiemiddelen (affiches, intranet, enz.).		Duurzame Ontwikkeling
	302	Een intern communicatiemiddel (bijv. gemeentelijke nieuwsbrief of ander geschikt formaat) opnieuw lanceren om ervoor te zorgen dat alle medewerkers maandelijks op de hoogte worden gehouden van de belangrijkste vorderingen van het Klimaatplan.		Secretariaat*, Communicatie*
	303	Een maandelijkse pop-up op de schermen van de medewerkers (SentinelOne) plaatsen met herinneringen over duurzame handelingen in het dagelijks leven (de pc uitschakelen, minder printen, energie besparen, enz.), om alle betrokken diensten bewust te maken en gemotiveerd te houden.		Informatica

		304	Halfjaarlijkse “KlimaatmiDOagen” (bijv. fietstochten, informatie over renovatiepremies, klimaatwetgeving, ...) organiseren		Duurzame Ontwikkeling
		305	Een leuk en regelmatig terugkerend eendaags evenement organiseren om bekendheid te geven aan de diensten en het geleverde werk te waarderen.		Duurzame Ontwikkeling
	Versterken van het vermogen van de overheid om actie te ondernemen op het gebied van transitie	306	Het personeel evalueren dat nodig is voor de uitvoering van het KAP en de functie van KAP-coördinator bestendigen.		HRM
		307	Het gemeentebudget koppelen aan het KAP, met name door een template voor het budget per dienst te creëren en te implementeren, waarin de koppelingen met de acties van het KAP zijn opgenomen.		Financiën
		308	Per dienst, per school en per kinderdagverblijf één of twee “KAP”-ambassadeurs aanwijzen en nadenken over een erkenning van deze verantwoordelijkheid.		Duurzame Ontwikkeling, HRM
		309	De prioritaire acties van het KAP budgetteren, indien relevant, rekening houdend met de gerealiseerde besparingen.		Financiën, Duurzame Ontwikkeling
		310	De niet-salarisvoordelen van het administratief personeel analyseren om na te gaan waar milieuvriendelijkere en/of sociaal rechtvaardigere alternatieven kunnen worden overwogen (waterflessen / ecocheques / mobiliteit / culturele en sportieve activiteiten / ziekenhuis ...). De mogelijkheid onderzoeken om het aanbod van de Collectieve Sociale Dienst (Benefit@work) duurzamer te maken.		Duurzame Ontwikkeling, HRM
		311	Klimaatfresco's (bewustmakingsinstrument) of soortgelijke interne opleidingen organiseren om administratieve diensten, scholen en verkozenen te sensibiliseren.		HRM
		312	Interdepartementale opleidingsdagen (politieagenten, ambtenaren, personeel van het OCMW, enz.) organiseren om hun communicatieve vaardigheden rond klimaat- en energievraagstukken te versterken.		Opleidingen
		313	Opleidingen voor vaststellingsambtenaren aanbieden en faciliteren		Openbare netheid*

GROND R BEHEER		314	Ten minste één opleiding over klimaat- en sociale rechtvaardigheidskwesties opnemen in het opleidingsplan van elke dienst, waarbij ervoor gezorgd wordt dat er een direct verband wordt gelegd met de taken van elk individu en dat deze opleidingen worden gewaardeerd in de loopbaanontwikkeling van het personeel.		HRM
		315	Het personeel opleiden in functie van hun specialisatie en taken op het gebied van duurzame aankopen		HRM
	De ecologische transitie verankeren in de praktijken van overheidsopdrachten	316	Zorgen dat de dienst Overheidsopdrachten de duurzaamheidsclausules kan garanderen		Overheidsopdracht en*, HRM
		317	De diensten sensibiliseren voor het belang van duurzame aankopen voor overheidsopdrachten en de link leggen met de aankoopcentrale van Leefmilieu Brussel.		Economaat, Overheidsopdracht en*
		318	Een beleid voor verantwoord inkopen invoeren of actualiseren waarin systematisch milieuclausules (bijv. directe en indirecte broeikasgasuitstoot, circulariteit van producten, duurzaamheid, technologische soberheid) en sociale clausules (bijv. integratie op de arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden) zijn opgenomen, en zorgen voor de opvolging en evaluatie van de verbintenissen		Economaat, Overheidsopdracht en*
	Zorgen voor financiële coherentie met de klimaatdoelstellingen	319	Een externe audit uitvoeren van de uitgaven en financiële prioriteiten van de gemeente		Financiën*
		320	De gemeente verbindt zich ertoe haar banken te vragen haar miDOelen bij voorkeur te beleggen in ethische, solidaire fondsen met het label "duurzaam".		Gemeenteontvanger
	Proactief communiceren over de ecologische transitie	321	Prijzen uitreiken om lokale initiatieven op het gebied van klimaat en duurzaamheid te belonen, en deze acties promoten via portretten en artikelen in Molenbeekinfo om de inspanningen van de bevolking en verenigingen in de kijker te zetten.		Duurzame Ontwikkeling

322	Het Natuurhuis versterken om het open te stellen voor het grote publiek en er een ruimte van sensibilisering, overleg en dialoog van te maken met de bevolking, organisaties en bedrijven rond klimaatkwesties.		HRM
323	Aanwijzen van 'Natuurhuis'-referentiepersonen binnen de administratieve diensten en scholen, die zelfstandig toegang hebben tot en gebruik kunnen maken van de locatie in het kader van hun functie, en die zijn opgeleid door het personeel van het Natuurhuis.		Natuurhuis
324	Het systeem van preventie en milieusancties voortzetten en versterken, door synergieën te integreren tussen de algemene politieverordening, duurzame ontwikkeling en het handhavingspersoneel binnen het gemeentebestuur.		Duurzame Ontwikkeling
325	Promoten en informeren over beroepen die verband houden met duurzame ontwikkeling		Tewerkstelling
326	Klimaat- en duurzaamheidslabels identificeren die aansluiten bij de doelstellingen van het Klimaatplan, bedrijven met een label in het gebied inventariseren en promoten (eco-dynamische bedrijven, Clé-Verte, Zinne, Good Food, Contenants Bienvenus...), met de nadruk op bedrijven uit de sociale en solidaire economie.		Duurzame Ontwikkeling
327	Tijdens de gezondheidsweek die half oktober wordt georganiseerd, het gebruik van seizoensgebonden en lokale producten en andere kwesties in verband met gezondheid en klimaat promoten.		Sociale actie
328	Regelmatig sensibiliseringsacties organiseren, zoals muurschilderingen (over biodiversiteit, klimaat, water...) voor KAP-ambassadeurs, personeel, maar ook voor de bevolking.		Duurzame Ontwikkeling
329	Ontwerpen en animeren van ludieke tools om het bewustzijn rond klimaat- en milieukwesties te vergroten, gedeeld door de verschillende betrokken diensten, bestemd voor het publiek van culturele en verenigingsactiviteiten, om het bewustzijn en de betrokkenheid te bevorderen.		NL Cultuur, HCSS*

		330	Een rubriek over duurzaamheid opnemen op de culturele website van de gemeente en de betrokken verenigingen mobiliseren om deze rubriek van inhoud te voorzien, teneinde initiatieven op het gebied van sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid te promoten.		NL Cultuur, HCSS*
		331	De communicatie over ecologische kwesties versterken via bestaande kanalen (Molenbeek Info, Facebook, gemeentelijke website), door regelmatig informatie te verspreiden over milieuregelgeving en gemeentelijke ecologische projecten.		Communicatie
	De ecologische transitie in gemeentescholen versterken	332	Het Padlet (een tool die door gemeentelijke scholen wordt gebruikt) verrijken met duurzame initiatieven en bezoeken en hierover breed communiceren.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
		333	Een verplichte opleiding of momenten van uitwisseling binnen het lerarenkorps invoeren om de concrete integratie van klimaat- en sociale rechtvaardigheidskwesties in de pedagogische praktijk te bevorderen, door deze te vertalen naar duidelijke doelstellingen die zijn aangepast aan elk niveau of vakgebied.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
		334	Een verplicht vak over klimaatverandering opnemen in het leerplan en een gemeentelijk diploma invoeren voor leerlingen die een opleiding over klimaatverandering hebben gevolgd.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
		335	Vrijwillige leerkrachten de mogelijkheid bieden om een aantal uren per week vrij te maken voor het ontwerpen, dragen en uitvoeren van pedagogische projecten rond het thema klimaat.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
		336	Scholen vragen om op basis van een gemeenschappelijk kader een thema uit het Klimaatplan te kiezen (energie, mobiliteit, voeding, biodiversiteit...) en zich daar concreet voor in te zetten door miDOel van een inventarisatie, een aangepast actieplan en een jaarlijkse follow-up.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
		337	Een groep 'klimaatambassadeurs' oprichten in scholen in verband met de gekozen acties		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs

	338	Scholen (leerlingen, directies en leraren) participatieve workshops aanbieden waarin het thema klimaatrechtvaardigheid aan bod komt.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
	339	Bepaalde schoolreizen richten op klimaatkwesities en een charter opstellen waarin de voorwaarden voor "koolstofarme" excursies worden vastgelegd.		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
	340	Een inter-schoolse dag organiseren gewijd aan duurzame initiatieven, met workshops, momenten voor uitwisseling en waardering van projecten die door leerlingen worden uitgevoerd, om de banden tussen instellingen te versterken en een collectieve dynamiek rond de klimaattransitie te stimuleren (bijv. in Scheutbos).		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
	341	Organiseer 'thematische weken rond duurzaamheid' op scholen, waarbij collectieve uitdagingen (bijv. afval verminderen, energieverbruik beperken, zachte mobiliteit bevorderen, waterbeheer, afvalscheiding, hout, natuur, vergroening, enz.) worden gecombineerd met praktische workshops en samenwerkingsprojecten. Elke week zou samen met de leerlingen worden opgebouwd en in het lesprogramma worden geïntegreerd om gedragsveranderingen aan te moedigen en interesse te wekken voor sociaal-ecologische kwesties. Er zou een verzameling activiteiten kunnen worden opgezet, waar andere scholen en leerkrachten uit kunnen putten. Deze themaweek zou kunnen worden uitgebreid naar de hele administratie en eventueel naar het hele grondgebied (bijv. iedereen deelt zijn ideeën op het intranet in een bestand "duurzaamheid activiteiten").		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs
	342	De opleidingen van het Natuurhuis integreren in de gemeentelijke schoolprogramma's en het Natuurhuis toegankelijk maken voor alle onderwijsniveaus.		Ecoadvies
	343	Jongeren bewust maken van de energiekosten en de milieu-impact van gegevensopslag en online zoeken (zoals ChatGPT) door miDOel van educatieve workshops en voorlichtingscampagnes (scholen).		Pedagogische cel, Nederlandstalig onderwijs

	De informatievoorziening aan burgers verbeteren tijdens periodes van ongunstige weersomstandigheden (storm, hittegolf, hevige regenval, verslechtering van de luchtkwaliteit, enz.).	344	Creëren van ruimtes voor klimaatdialoog per wijk om het bewustzijn, de burgerparticipatie en de lokale communicatie van het DIDU (wijken 1080) te versterken.		DIDU*
		345	Een zichtbaar team op het terrein oprichten dat zich bezighoudt met klimaatkwesties, naar het voorbeeld van het COVID-team, om de inwoners te ontmoeten en een populaire ecologie van nabijheid te versterken, met een regelmatige opvolging van de resultaten en interdepartementale vergaderingen om de coördinatie en mobilisatie op alle niveaus te versterken.		Burgerparticipatie
		346	Lokale berichtengroepen (WhatsApp, Facebook) opzetten en beheren om de communicatie bij onvoorziene weersomstandigheden te verbeteren en de lokale veerkracht te versterken (bijv. permanentie voor aangiften bij verzekeringen).		Communicatie*
	Ontwikkelen van collectieve en burgerinitiatieven gericht op milieu en klimaat	347	De informatie over de mogelijkheid voor 20 burgers om de gemeenteraad aan te spreken (bijv. via een eenvoudige en toegankelijke flyer) breed verspreiden; deze boodschap opnemen in het gemeentelijk magazine en andere communicatiekanalen om de burgers aan te moedigen zich in te zetten voor klimaat- en sociale kwesties.		Communicatie*
		348	Communicatieplatforms opzetten of activeren (online of offline: vergaderingen, workshops, antennes, affichering, Hoplr, Facebookgroepen, enz.) en regelmatig bijeenkomsten organiseren om entiteiten en individuen die actief zijn in Molenbeek in staat te stellen contacten te leggen, van gedachten te wisselen en samen te werken rond klimaat- en maatschappelijke kwesties.		Duurzame Ontwikkeling
		349	Een oproep doen aan vzw's om klimaat evenementen te organiseren (zoals participatieve workshops, klimaatfeesten, conferenties of andere bijeenkomsten) in elke wijk, met de nadruk op een gezellige en lokale bewustmaking, in verband met de specifieke thema's van elke wijk; financiële steun bieden aan vzw's voor de uitvoering van deze initiatieven.		Duurzame Ontwikkeling

	350	Een participatieve fotowedstrijd 'Molenbeek van morgen' organiseren om de bevolking uit te nodigen haar visie op een duurzame en wenselijke toekomst in de gemeente te geven.		NL Cultuur*, HCSS*
	351	Een model voor participatief beheer van het Klimaatplan ontwikkelen, op basis van de lessen die zijn getrokken uit de workshops met de actoren in het gebied (regelmatige vergaderingen, politieke interpellaties, collectief charter, enz.).		Duurzame Ontwikkeling

Legenda	
	Actie nog niet gestart
	Actie in uitvoering
	Actie voltooid, maar moet worden voortgezet
xxx	Actie verplicht door de wetgeving
xxx	Actie met prioriteit voor cyclus 1 (2026-2027)